

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1691. usque ad annum 1701

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1781

VD18 13322648

§. 8. Vehemens contentio inter Vilmensem Episcopum, & supremum
Lithuanici exercitus Ducem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-67627](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-67627)

Sæc. XVII. dinalis Diaconus tit. S. Nicolai in carcere
 A. C. 1695. nominatus est. Præter hos *in pectore*, ut
 vocant, reservabat Pontifex Jacobum An-
 tonium Merigi, Mediolanensem, &
 Balthasarem Cincium Larissensem Epi-
 scopum, patria Romanum, quorum
 priorem nonnisi tertio post anno die
 nona Decembris, posteriorem vero die
 undecima Novembris biennio post pro-
 mulgavit.

§. VIII.

*Vehemens contentio inter Vilnensem
 Episcopum & supremum Lithua-
 nici exercitus Ducem.*

*Hist. Chro-
 nic. cont.
 Gottfrid.
 lib. 10.*

Jam ante biennium acerrima fervebat
 contentio inter Vilnensem Episco-
 pum, & Sapieham supremum Lithuani-
 corum exercituum Ducem; cum enim
 hic instante bello Turcico copiis suis
 diversoria in Ecclesiasticorum terris
 assignaret, Episcopus sua jura ac im-
 munitatem violari ratus, monitis,
 mandatis ac minis instabat. ut Dux
 quantocius copias abduceret: hic ta-
 men militibus imperare, non autem
 Ecclesiasticis cedere assuetus, Episcopi
 iram & motus flocci habuit: inde vero
 nulla habita debitæ reverentiæ ac mo-
 derationis ratione res ad mutuas ut-
 rinque criminationes, convitia, pu-
 blicas-

blicasque vexationes devenit; tandem Sæc. XVII.
 vero Episcopus suam auctoritatem vindicaturus, die decima octava Aprilis A. 1095.
 anno priori omnes Clericos, populumque æris campani sonitu ad Ecclesiam Cathedralē convocavit, extinctisque cereis, & decantato Psalmo centesimo octogesimo octavo Sapieham Ducem diris publice devovit, acclamante Clero
Fiat: Hoc comperto Dux vicem repensurus, Tribunos, Centuriones, nobilesque foeminas ad convivium adhibuit, atque in Episcopi ludibrium, vibratique anathematis contemptum tormenta explodi, & potata convivarum salute vitra confringi jussit, militibus alta voce exclamantibus: *Fiat! Fiat!*
 Hujus scænæ fama mox divulgata, Radziewskius Cardinalis, atque Archiepiscopus Gnesnensis Vilnensem Episcopum de intempestiva severitate redarguit, Ducemque diris atque execrationibus exsolvit: nec tamen propterea animi utrinque exulcerati intemperies sedata est; difficile enim mentes pertinaciter invitas moderata medicamina sanant: Res igitur ad Regni comitia devolvitur, ubi ipsemet Rex die vigesima quinta Februarii hoc anno desuper Senatus consilium expectavit, non alio tamen successu, nisi quod Senatores tam Ecclesiastici, quam
 Laici

Sæc. XVII. A. C. 1695. Laici velut in duo agmina distributi, dudum verbis & mutuis convitiis certarent, ac tandem præcipue Lithuanix Thesaurarius comitiorum nuper dissolutorum culpam in Episcopum conjiceret: quo audito Rex ira commotior e solio descendit, ac contentiore voce exclamavit: „Nos, Nos Episcopum „tuemur, & usque ad ultimum vitæ „halitum tuebimur, nunquam passuri, „ut vos sicut & alii perditii homines ve- „stra malitia eum opprimere possitis. „Sum Rex vester, eo fine coronam „mihi imposuistis, ut justitiam admini- „strarem, eam ergo usque ad extre- „mum vitæ halitum administrabo: „Percepto hoc sermone Senatores ferme omnes sese Regis obsequio obstringere, eique vitam & sanguinem devovere certarunt: Postea Rex dissidentes conciliare, rursus strenue adlaborabat, incassum tamen; unde Sapieha Dux die decima quinta Martii Vilnam reversus est, ubi vero Pontificis jussu omnes Ecclesias & Sacella occlusa invenerat, Clero significari jussit, sedulo caverent, ne ipsum ad violentias Ecclesiasticis oppido molestas adigerent: cum autem Pontifex Poloniæ Regi jus Patronatus in Regni sui Abbatias indulgeret, ea lege, ut hujus Episcopi causæ patrocinaretur, nil quoque inausum, intentatum.

tatumque reliquit, ut inter Episcopum & Ducem pristinam revocaret amicitiam: Verum Episcopus nihil a prætenso suo jure remittere voluit, ac propterea a Senatoribus tanquam contumax declaratus est, ruptoque conciliationis negotio, Dux die decima quarta Septembris Vilna discessit, ad sua reversus: mortuo autem Rege tandem anno sequenti diffidium hoc sublatum est, partes suas interponente Apostolico Pontificis Nuntio, cujus auctoritate anathema tanquam irritum fuit declaratum, atque Episcopus immoderate suæ severitatis culpam deprecari, vicissim vero Sapiaha Dux Vilnensem Diæcesin a diversorum onere per integrum biennium eximere jussus est.

Sæc. XVII.
A. C. 1695.

§. IX.

Infauſta Cæſareorum expeditio contra Turcas.

Mortuo Achmete II. Mustapha Hanus *Wagner*
Mehemetis IV. exauctorati Filius *Hist. Leop.*
in Turcici Imperii Rectorem electus, *lib. 13.*
cum animum bellicis spiritibus plenum
gereret, exercitum suum novis supplementis augere, ipseque in castra ire constituit: Ergo die vigesima Junii cum quinquaginta suorum millibus inter primos se itineri dat, ceteris subsequi
Hist. Eccles. Tom. LXVI. U jussis,